

ประสิทธิภาพในการบังคับใช้โทษอาญาตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์

นายกอบชัย ชูโต

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2546

ISBN 974-17-4677-6

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE SUCCESSFUL OF CRIMINAL SANCTION IN COPYRIGHT ACT.

Mr.GOBCHAI XUTO

ศูนย์วิทยทรัพยากร

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws in laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2003

ISBN 974-17-4677-6

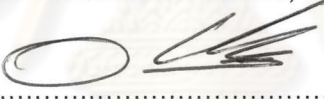
หัวข้อวิทยานิพนธ์	ประสิทธิภาพในการบังคับใช้โทษอาญาตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์
โดย	นายกอบชัย ชูโต
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโญภาส
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	พลตำรวจตรีเอกรัตน์ มีปรีชา

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีคณะนิติศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อิทธิพันธ์ เชื้อบุญชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์เอกรัตน์ เพ็ชรศิริ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโญภาส)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(พลตำรวจตรีเอกรัตน์ มีปรีชา)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)

..... กรรมการ
(อาจารย์กฤษฎา จีณะวิจารณ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์อรพรรณ พันธุ์พัฒนา)

กอบชัย ชูโต : ประสิทธิภาพในการบังคับใช้โทษอาญาตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์.

(The successful of criminal sanction in Copyright Act) อ. ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญญากาศ, อ.ที่ปรึกษาร่วม : พลตำรวจตรีเอกรัตน์ มีปรีชา ,100 หน้า. ISBN 974-17-4677-6.

ความผิดเกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์ เป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการธุรกิจ งานสร้างสรรค์ในทางการค้า และการลงทุนตลอดจน การถ่ายโอนทางเทคโนโลยี โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้ส่งผลกระทบต่อตัวของเจ้าของลิขสิทธิ์เอง ดังนั้นแม้โทษในปัจจุบัน จะมีทั้งโทษจำคุก โทษปรับและโทษริบทรัพย์สิน แต่โทษที่เป็นประโยชน์ต่อรัฐและต่อเจ้าของลิขสิทธิ์เองก็คือโทษปรับ โดยอาศัยหลักเกณฑ์แบ่งค่าปรับให้กับรัฐและผู้เสียหาย แต่ในทางปฏิบัติเกิดปัญหาในการบังคับใช้โทษกับความผิดเกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์ ไม่ได้ผลเป็นการควบคุมความผิดดังกล่าว การศึกษาวิเคราะห์ถึงประสิทธิภาพในการบังคับใช้โทษอาญาในคดีลิขสิทธิ์จึงจำเป็นอย่างยิ่ง

จากการศึกษาพบว่า การกำหนดให้คดีละเมิดเป็นความผิดอันยอมความได้ส่งผลให้กระบวนการดำเนินคดีอาญาในคดีลิขสิทธิ์นั้นมีการใช้เจ้าพนักงานของรัฐเป็นเครื่องมือในการแสวงหาประโยชน์ทางทรัพย์สินของผู้ที่เกี่ยวข้องกับคดี เช่น มีการซื้อขายใบมอบอำนาจเพื่อไปเรียกเงินจากผู้กระทำผิด โดยภายหลังจากดำเนินคดีอาญากับผู้ต้องหาหรือจำเลยแล้วจะมีการเรียกเงินเพื่อระงับการดำเนินคดีอาญา และกระบวนการนี้กลายเป็นช่องทางในการแสวงหาประโยชน์อีกทางหนึ่งของเจ้าของลิขสิทธิ์และผู้ที่เกี่ยวข้องโดยมิได้มุ่งผลในการป้องกันและปราบปรามการละเมิดลิขสิทธิ์ซึ่งเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อการค้าการลงทุนของประเทศทั้งทำให้การบังคับใช้โทษทางอาญาตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ไม่ได้ผลเป็นการควบคุมการละเมิดลิขสิทธิ์

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์.....ลายมือชื่อนิติ.....
 ปีการศึกษา.....2546.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
 ลายมือชื่อที่ปรึกษาร่วม พ.ศ.๓.๓.....

4386053934 : MAJOR LAWS

KEY WORD: CRIMINAL SANCTION / COPYRIGHT ACT

GOBCHAI XUTO : THE SUCCESSFUL OF CRIMINAL SANCTION IN COPYRIGHT ACT. THESIS ADVISOR : ASSOC.PROF.VIRAPHONG BOONYOBHAS, THESIS COADVISOR : Pol.Maj.Gen.EKKARAT MEEPRECHA, 100 pp. ISBN 974-17-4677-6.

An offence concerning copyright infringement is economic crime which effects business operation, trading work of authorship, investment and transference of technology especially the copyright owner. Although criminal sanction of such crime at present time are various such as imprisonment, fine punishment and forfeiture, the most valuable one for both State and copyright owner is fine punishment on the basic of allocating the fine between State and copyright owner. Unfortunately, in practice, there are some problems regarding enforcement of the punishments in copyright case which make those punishments ineffective as the instrument to control crime. Consequently, studying and analyzing the fit between the punishment and the crime are particularly important.

Results getting from the research shows that prescription copyright infringement case as a compoundable offence creates method that allows officials to obtain financial benefit from person who involved with the cases such as selling and purchasing power of attorney so as to demand money from wrong doer. By exploding the criminal procedure, copyright owner constantly demands money from an offender or defendant for abatement of the case. This process then becomes another scheme for the copyright owner to take advantage from the offender regardless of the real purpose of the law that wants to prevent and suppress copyright infringement. It also makes criminal sanction prescribed in the Copyright Act ineffective as a copyright infringement suppression mechanism.

Field of study .....LAWS.....Student's signature.....
Academic year.....2546.....Advisor's signature.....
Co-advisor's signature.....

[Handwritten signatures: Student's signature, V. Boonyobhas, E. Meeprecha]

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดีของรองศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโญภาส อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พลตำรวจตรีเอกรัตน์ มีปรีชา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และรองศาสตราจารย์ทวิเกียรติ มีนะกนิษฐ กรรมการ ที่ท่านได้ให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็นต่างๆ และข้อมูลอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้เขียนตลอดระยะเวลาการทำวิจัย จวบจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ อาจารย์กฤษฎา จินะวิจารณ์ และรองศาสตราจารย์อรพรรณ พันธ์พัฒนา ที่ท่านได้สละเวลาช่วยตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่อง และให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณสำหรับคำแนะนำและกำลังใจจากท่านอาจารย์ติวเตอร์ของผู้เขียน เพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ โดยเฉพาะคุณนรีชา และคุณศศิรัศม์ ที่คอยให้ความช่วยเหลือในทุกๆ สิ่ง กระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

ท้ายนี้ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนให้กำลังใจ ดูแลและห่วงใยผู้เขียนตลอดมา

หากการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะมีประโยชน์ทางวิชาการอยู่บ้าง ผู้เขียนขอมอบให้เป็นกตเวทิตาแก่ บิดา มารดา ของผู้เขียน รวมทั้งบูรพาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชา ความรู้และคุณธรรมแก่ผู้เขียนตลอดมา หากมีข้อบกพร่องประการใดผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กอบชัย ชูโต

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	3
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
1.6 วิธีดำเนินการวิจัย.....	4
บทที่ 2 ขอบเขตและลักษณะของความผิดเกี่ยวกับลิขสิทธิ์.....	5
2.1 ความหมายของคำว่า “ทรัพย์สินทางปัญญา”.....	5
2.2 ประวัติกฎหมายลิขสิทธิ์ในประเทศไทย.....	6
2.3 เหตุผลของการคุ้มครองลิขสิทธิ์.....	9
2.4 ลักษณะทั่วไปของลิขสิทธิ์.....	10
2.4.1 ลิขสิทธิ์กับกรรมสิทธิ์.....	11
2.4.2 ลิขสิทธิ์กับสิทธิของเจ้านี้.....	14
2.5 องค์ประกอบของงานอันมีลิขสิทธิ์.....	15
2.6 งานกฎหมายลิขสิทธิ์ให้ความคุ้มครอง.....	16
2.6.1 งานอันมีลิขสิทธิ์.....	16
2.6.2 สิทธิข้างเคียง.....	16

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.7 ผู้มีลิขสิทธิ์.....	17
2.8 การคุ้มครองลิขสิทธิ์.....	17
2.8.1 การคุ้มครองสิทธิทางเศรษฐกิจ.....	17
2.8.2 การคุ้มครองธรรมสิทธิ.....	18
2.9 การละเมิดลิขสิทธิ์.....	19
2.9.1 การละเมิดลิขสิทธิ์ขั้นต้น.....	20
2.9.2 การละเมิดลิขสิทธิ์ขั้นรอง.....	20
2.10 ข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์.....	21
2.11 สภาพบังคับตามกฎหมายลิขสิทธิ์.....	24
2.12 ความรับผิดตามกฎหมายลิขสิทธิ์.....	27
2.12.1 ความรับผิดทางแพ่ง.....	27
2.12.2 ความรับผิดในทางอาญา.....	28
2.13 พัฒนาการของโทษในความผิดเกี่ยวกับลิขสิทธิ์.....	29
บทที่ 3 โทษที่ใช้ในคดีลิขสิทธิ์ในปัจจุบันเปรียบเทียบกับต่างประเทศ.....	32
3.1 โทษในคดีลิขสิทธิ์ของประเทศสหรัฐอเมริกา.....	32
3.2 โทษในคดีลิขสิทธิ์ของประเทศอังกฤษ.....	33
3.3 โทษในคดีลิขสิทธิ์ของประเทศญี่ปุ่น.....	34
3.4 โทษปรับในคดีลิขสิทธิ์ของประเทศแคนาดา.....	36
3.5 โทษในคดีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์.....	37
3.5.1 การแบ่งค่าปรับให้แก่ผู้เสียหายตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์.....	41
3.5.2 ข้อดีและข้อเสียของโทษปรับตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์.....	44
3.6 แนวทางการเยียวยาความเสียหายในคดีลิขสิทธิ์.....	45
3.6.1 แนวทางการเยียวยาความเสียหายในคดีลิขสิทธิ์ของประเทศสหรัฐอเมริกา.....	47
3.6.2 แนวทางการเยียวยาความเสียหายในคดีลิขสิทธิ์ของประเทศอังกฤษ.....	50
3.6.3 แนวทางการเยียวยาความเสียหายในคดีลิขสิทธิ์ของประเทศเยอรมันตะวันตก.....	51

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.6.4 แนวทางการเยียวยาความเสียหายในคดีลิขสิทธิ์ของประเทศญี่ปุ่น.....	52
3.6.5 แนวทางการเยียวยาความเสียหายในคดีลิขสิทธิ์ของประเทศไทย	53
3.7 ความแตกต่างระหว่างโทษปรับกับการชดใช้ค่าเสียหายในทางแพ่ง.....	56
บทที่ 4 ความเหมาะสมและประสิทธิภาพในการลงโทษในคดีลิขสิทธิ์.....	58
4.1 ความเป็นมาและความมุ่งหมายของการลงโทษ.....	58
4.1.1 ความเป็นมาของโทษ.....	58
4.1.2 ความเป็นมาของโทษในประเทศไทย.....	62
4.1.3 โทษของประเทศไทยในปัจจุบัน.....	64
4.1.4 ความมุ่งหมายของการลงโทษ.....	66
4.2 ลักษณะของโทษอาญา.....	72
4.3 วิเคราะห์ผลกระทบต่อหลักการละเมิดลิขสิทธิ์.....	73
4.4 ปัจจัยและเหตุผลในการใช้ดุลพินิจการกำหนดโทษ.....	77
4.5 วิเคราะห์ความเหมาะสมในการลงโทษในคดีลิขสิทธิ์.....	83
4.6 ปัญหาในการบังคับใช้โทษในคดีลิขสิทธิ์.....	83
4.6.1 ปัญหาเรื่องการยอมความ.....	83
4.6.2 ปัญหาเรื่องความรวดเร็วในการบังคับใช้กฎหมาย.....	85
4.6.3 ปัญหาเรื่องทัศนคติของประชาชนในสังคม.....	85
4.7 ประสิทธิภาพในการบังคับใช้โทษในคดีลิขสิทธิ์.....	86
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	88
บทสรุป.....	88
ข้อเสนอแนะ.....	92
รายการอ้างอิง.....	95
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	99